

۱۷، ۹، ۱۹

الف

۱۲۲

۱۴۷۵

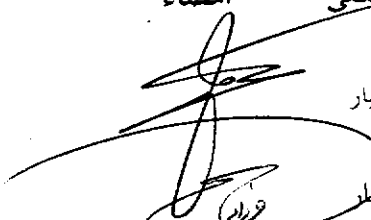
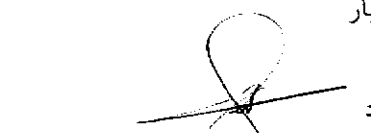
بسم الرحمن الرحيم

بسمه تعالی

تأییدیه اعضای هیئت داوران حاضر در جلسه دفاع از رساله دکتری

اعضاء هیئت داوران نسخه نهایی رساله آقای سید جواد قنذیلی

تحت عنوان «نقد و بررسی برنامه درسی جاری در حوزه علمیه (سطح یک) و طراحی الگوی مطلوب با تأکید بر درس اصول فقه (مطالعه موردی: حوزه علمیه مشهد)» را از نظر فرم و محتوی بررسی نموده و پذیرش آن را برای دریافت درجه دکتری پیشنهاد می کنند.

اعضاء هیئت داوران	نام و نام خانوادگی	رتبه علمی	امضاء
۱- استاد راهنما	دکتر محمود مهرمحمدی	دانشیار	
۲- استاد مشاور	دکتر هاشم فردانش	دانشیار	
۳- استاد مشاور	دکتر محمد هادی عبدخدایی	استادیار	
۴- استاد ناظر	دکتر حسینعلی کوهستانی	استاد	
۵- استاد ناظر	دکتر حسن ملکی	استادیار	
۶- استاد ناظر	دکتر محسن ایمانی	استادیار	
۷- استاد ناظر	دکتر علیرضا صادق زاده قمصری	استادیار	
۸- نماینده شورای تحصیلات تکمیلی	دکتر محسن ایمانی	استادیار	

دستورالعمل حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهشهای علمی

دانشگاه تربیت مدرس

مقدمه: با عنایت به سیاستهای پژوهشی دانشگاه در راستای تحقق عدالت و کرامت انسانها که لازمه شکوفایی علمی و فنی است و رعایت حقوق مادی و معنوی دانشگاه و پژوهشگران، لازم است اعضای هیأت علمی، دانشجویان، دانش‌آموختگان و دیگر همکاران طرح در مورد نتایج پژوهشهای علمی که تحت عناوین پایان‌نامه، رساله و طرحهای تحقیقاتی با هماهنگی دانشگاه انجام شده است، موارد ذیل را رعایت نمایند:

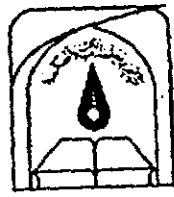
ماده ۱- حقوق مادی و معنوی پایان‌نامه‌ها/ رساله‌های مصوب دانشگاه متعلق به دانشگاه است و هرگونه بهره‌برداری از آن باید با ذکر نام دانشگاه و رعایت آیین‌نامه‌ها و دستورالعملهای مصوب دانشگاه باشد.

ماده ۲- انتشار مقاله یا مقالات مستخرج از پایان‌نامه/ رساله به صورت چاپ در نشریات علمی و یا ارائه در مجامع علمی می‌باید به نام دانشگاه بوده و استاد راهنما نویسنده مسئول مقاله باشند. تبصره: در مقالاتی که پس از دانش‌آموختگی بصورت ترکیبی از اطلاعات جدید و نتایج حاصل از پایان‌نامه/ رساله نیز منتشر می‌شود نیز باید نام دانشگاه درج شود.

ماده ۳- انتشار کتاب حاصل از نتایج پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرحهای تحقیقاتی دانشگاه باید با مجوز کتبی صادره از طریق حوزه پژوهشی دانشگاه و براساس آئین‌نامه‌های مصوب انجام شود.

ماده ۴- ثبت اختراع و تدوین دانش فنی و یا ارائه در جشنواره‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی که حاصل نتایج مستخرج از پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرحهای تحقیقاتی دانشگاه باید با هماهنگی استاد راهنما یا مجری طرح از طریق حوزه پژوهشی دانشگاه انجام گیرد.

ماده ۵- این دستورالعمل در ۵ ماده و یک تبصره در تاریخ ۱۳۸۴/۴/۲۵ در شورای پژوهشی دانشگاه به تصویب رسیده و از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا است و هرگونه تخلف از مفاد این دستورالعمل از طریق مراجع قانونی قابل پیگیری خواهد بود. ۱۳۸۴/۴/۲۵

دانشگاه تربیت مدرس
دانشکده علوم انسانی

گروه تعلیم و تربیت

رساله دوره دکتری برنامه ریزی درسی

بررسی و نقد برنامه درسی جاری در حوزه علمیه (سطح یک) و طراحی الگوی
مطلوب با تأکید بر درس اصول فقه (مطالعه موردی : حوزه علمیه مشهد)

سید جواد قندیلی

استاد راهنما :

دکتر محمود مهر محمدی

استادان مشاور :

حجه الاسلام دکتر محمد هادی عبد خدایی

دکتر هاشم فردانش

اردیبهشت ۱۳۸۵

تقدیم :

اگر قابل تقدیم باشد ؛

تقدیم به ارواح طیبه شهیدان حوزه و دانشگاه

در جایگاه همسر و پدر ؛

تقدیم به همسر و فرزندانم که زمینه ارتقاء علمی را برایم فراهم ساختند.

تشکر و قدردانی

به رسم ادب و با الهام از فرمایشات حضرات معصومین علیهم السلام در مقام و منزلت استاد و قدردانی از ارشادات وی، برخود فرض می دانم از راهنماییهای مدیرانه استاد فرزانه جناب آقای دکتر محمود مهرمحمدی تشکر کنم.

همچنین از رهنموده و همکاری دلسوزانه اساتید مشاور؛

جناب آقای دکتر هاشم فر دانش و حجت الاسلام جناب آقای دکتر محمدهادی عبدخدائی صمیمانه سپاسگزاری می نمیم.

چکیده

حوزه‌های علمیه به عنوان نظام تعلیم و تربیت طلاب علوم دینی، از اهمیت و جایگاه ویژه‌ای در جامعه اسلامی و حکومت دینی برخوردار است. حضور صاحب نظران علوم اسلامی، در عرصه‌های مختلف اجتماعی، سیاسی، فرهنگی جامعه اسلامی و احساس ضرورت بازنگری در مناسبات مربوط به هر یک از زمینه‌های یاد شده و منطبق ساختن تصمیمات مربوط به موارد فوق با مبانی شرعی و علمی، مؤید اهمیت این نظام آموزشی است.

به اعتقاد صاحب نظران حوزوی، امروزه این نظام آموزشی به تناسب انتظارات فردی و اجتماعی و نیازهای جدی نظام حکومت دینی، از تحول و پویایی کافی برخوردار نبوده است. اظهار نظرهای حکایت از این امر دارند که چنین وضعیتی، متأثر از ساختار نظام آموزش حوزوی، از جمله برنامه درسی و متون آموزشی آن می باشد. یافته‌های توصیفی و انتقادی این پژوهش نیز نشان می‌دهند که، حاکمیت رویکرد موضوع محور و عدم توجه به مبانی اجتماعی، روانشناختی و شیوه‌های فعال و پویای برنامه‌ریزی درسی و طراحی آموزشی در نظام حوزوی، از جمله آموزش سطح یک، علت چنین وضعیتی است.

با عنایت به شرایط فوق رساله حاضر به منظور بهبود کیفیت و کارایی و اثر بخشی برنامه درسی سطح یک به تبیین الگوی برنامه درسی مطلوب برای این دوره آموزشی پرداخته است. این الگو با استناد به مبانی نظری شامل: الگوهای طراحی برنامه درسی، برنامه درسی مبتنی بر فهم، نظریه شرح و بسط در طراحی محتوای درسی، تلفیق در برنامه درسی، نظام آموزش حوزه (هدفهای تربیتی و آموزشی، رشته‌های علمی، تلفیق سنت‌های آموزشی و تربیتی، ضرورتها و بایستگیها)، همچنین اظهار نظرهای استادان و طلاب سطح یک در خصوص ویژگیهای برنامه درسی در وضع موجود و مطلوب، شکل گرفته است. این مجموعه مطالعات منجر به شکل‌گیری ویژگیهای مثبت و منفی هر یک از عناصر برنامه درسی مطلوب و نهایتاً الگوی مطلوب برنامه درسی سطح یک شده است. این الگو در سطح کلی، به دو شکل خطی و حلزونی و در سطح عملیاتی (در مورد اصول فقه) به صورت شرح و بسطی ارائه گردیده است. در پایان با توجه به یافته‌های این پژوهش پیشنهادهای اجرایی و پژوهشی ارائه گردیده‌اند.

کلمات کلیدی: برنامه درسی سطح یک، الگوی مطلوب، درس اصول فقه، حوزه علمیه مشهد

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

فصل اول : مقدمه و کلیات طرح تحقیق	۱
۱-۱ مقدمه	۲
۲-۱ بیان مسئله و اهمیت آن و سوالهای پژوهش	۳
۳-۱ فرضیه‌های پژوهش	۹
۴-۱ هدفهای پژوهش	۹
۵-۱ کاربردها	۱۰
۶-۱ تعریف واژه‌ها و اصطلاحات	۱۰
فصل دوم : پیشینه نظری پژوهش	۱۲
۱-۲ پیشینه نظری	۱۳
۱-۱-۲ کلیات مربوط به برنامه درسی	۱۴
• مفهوم برنامه درسی	۱۴
• الگوهای طراحی برنامه درسی	۱۵
• جمع بندی	۱۷
۲-۱-۲ مباحث نظری مربوط به برنامه درسی مبتنی بر فهم	۱۸
• معنا و مفهوم فهم	۱۸
• برنامه درسی مبتنی بر فهم	۲۱
• مبانی نظری طراحی برنامه درسی مبتنی بر فهم	۲۷
• مراحل طراحی برنامه درسی مبتنی بر فهم	۲۹
• چالشهای برنامه درسی مبتنی بر فهم	۳۷

۳۸.....	۳-۱-۲ نظریه شرح و بسط در طراحی محتوای درسی
۳۸.....	• کلیات و تعریف
۴۰.....	• کاربرد نظریه شرح و بسط
۴۰.....	• آثار مترتب بر کاربرد نظریه شرح و بسط
۴۲.....	• دستورالعمل‌های اجرایی
۴۳.....	• حجم و توالی محتوایی
۴۶.....	۳-۴-۱ تنقیح در برنامه درسی
۴۶.....	• معنا و مفهوم تلفیق
۵۰.....	• تلفیق مضمون محور
۵۲.....	• مبانی نظری برنامه درسی مضمون محور
۵۵.....	• ویژگیهای مضمونها، عنوان‌ها و مسائلی که انتخاب می‌شوند
۵۷.....	• مزایای برنامه درسی تلفیقی مضمون محور
۵۹.....	• مشکلات رویکرد تلفیقی مضمون محور
۶۰.....	• محیط یادگیری در برنامه درسی تلفیقی مضمون محور
۶۲.....	۲-۱-۵ نظام آموزشی حوزه‌های علمی
۶۲.....	• هدفهای آموزشی و تربیتی حوزه‌های عملیه
۶۵.....	• رشته‌های علمی در حوزه‌های علمی
۶۹.....	• تلفیق در مطالعات حوزوی
۷۲.....	• سنتهای آموزشی و تربیتی در حوزه‌های علمی
۷۶.....	• ضرورتها و بایسته‌های حوزه‌های علمی
۸۰.....	• نگاه گذرا به حوزه علمی مشهد
۸۱.....	• مقطع آموزشی سطح یک
۸۲.....	• طول دوره و چگونگی برگزاری آن
۸۲.....	• بحث و جمع بندی

۲-۲ پیشینه پژوهشی ۸۳

۳-۲ جمع بندی و تبیین مبانی نظری ۸۶

فصل سوم: روش شناسی انجام پژوهش ۹۳

۱-۳ روش و مراحل اجرای پژوهش ۹۴

۲-۳ جامعه مورد مطالعه ۹۶

۳-۳ گروه نمونه ۹۶

۴-۳ معرفی ابزار پژوهش ۹۷

۵-۳ اعتبار ابزار تحقیق ۹۷

فصل چهارم: یافته های پژوهشی ۹۹

• مقدمه ۱۰۰

۱-۴ چگونگی توزیع پاسخگویان در گروه مورد بررسی ۱۰۰

۲-۴ بررسی چگونه توزیع پاسخها ۱۰۰

۳-۴ بررسی رابطه معناداری بین نظرات اساتید و طلاب در مورد برنامه درسی موجود ۱۰۲

۴-۴ بررسی رابطه معناداری بین نظرات اساتید و طلاب در مورد برنامه درسی مطلوب ۱۰۴

۱-۴-۴ سازماندهی محتوا و روش تدریس ۱۰۴

۲-۴-۴ هدفها، محتوا، ارزشیابی ۱۰۵

۵-۴ تحلیل یافته های مربوط به سوالات تحقیق ۱۰۶

۶-۴ تحلیل یافته های مربوط به میزان انطباق برنامه درسی موجود با ویژگیهای دانش محوری (فرضیه

یک) ۱۲۱

۱-۶-۴ یافته های توصیفی ۱۲۱

۲-۶-۴ یافته های استنباطی ۱۲۵

۷-۴ تحلیل یافته های مربوط به هدفهای درسی مطلوب (فرضیه ۲ الف) ۱۲۶

۱-۷-۴ یافته های توصیفی ۱۲۶

۲-۷-۴ یافته های استنباطی ۱۳۰

۱۳۱	۸-۴ تحلیل یافته‌های مربوط به محتوای درسی مطلوب (فرضیه ۲ ب).....
۱۳۱	۱-۸-۴ یافته‌های توصیفی
۱۳۵	۲-۸-۴ یافته‌های استنباطی
۱۳۶	۹-۴ یافته‌های مربوط به سازماندهی محتوای درسی مطلوب (فرضیه ۲ ج).....
۱۴۰	۱-۹-۴ یافته‌های توصیفی
۱۴۱	۲-۹-۴ یافته‌های استنباطی
۱۴۱	۱۰-۴ تحلیل یافته‌های مربوط به روشهای تدریس مطلوب (فرضیه ۲ د).....
۱۴۶	۱-۱۰-۴ یافته‌های توصیفی
۱۴۶	۲-۱۰-۴ یافته‌های استنباطی
۱۴۶	۱۱-۴ یافته‌های مربوط به ارزشیابی و برنامه درسی مطلوب (فرضیه ۲ هـ).....
۱۴۶	۱-۱۱-۴ یافته‌های توصیفی
۱۴۸	۲-۱۱-۴ یافته‌های استنباطی
۱۴۹	فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری.....
۱۵۰	۱-۵ مقدمه
۱۵۱	۲-۵ هدفهای درسی
۱۶۶	• ویژگیهای مطلوب مربوط به هدفها
۱۶۶	۳-۵ محتوای درسی
۱۸۱	• ویژگیهای محتوای مطلوب
۱۸۱	۴-۵ سازماندهی محتوا.....
۱۹۰	• ویژگیهای مطلوب سازماندهی محتوا
۱۹۱	۵-۵ راهبردهای یاددهی - یادگیری (روش تدریس).....
۲۰۳	• ویژگیهای روش تدریس مطلوب
۲۰۳	۶-۵ ارزشیابی
۲۱۶	• ویژگیهای ارزشیابی مطلوب

۲۱۷	۷-۵ بررسی فرضیات
۲۱۷	• فرضیه یک
۲۱۸	• فرضیه ۲ الف
۲۱۸	• فرضیه ۲ ب
۲۱۹	• فرضیه ۲ ج
۲۱۹	• فرضیه ۲ د
۲۲۰	• فرضیه ۲ هـ
۲۲۰	• فرضیه ۳
۲۲۵	۸-۵ پیشنهادها
۲۲۵	• پیشنهادهای اجرایی
۲۲۷	• پیشنهادهای پژوهشی
۲۲۸	۹-۵ محدودیتهای پژوهشی
۲۲۹	منابع و مآخذ
۲۳۰	• الف) منابع فارسی
۲۳۷	• ب) منابع عربی
۲۳۸	• ج) منابع انگلیسی
۲۴۳	• ضمائم
۲۸۰	• چکیده انگلیسی

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۲۰.....	جدول (۱-۲): سطوح فهم
۲۲.....	جدول (۲-۲): هماهنگی عناصر تدریس با ارکان تعلیم و تربیت
۷۰.....	جدول (۳-۲): استدلال بر ضرورت استفاده از رویکرد تلفیقی در دین پژوهی
۱۰۰.....	جدول (۱-۴): چگونگی توزیع پاسخها در گروه مورد بررسی
۱۰۱.....	جدول (۲-۴): نتایج آزمون چگونگی توزیع طبیعی برای مؤلفه‌های برنامه درسی
۱۰۱.....	جدول (۳-۴): نتایج آزمون چگونگی توزیع طبیعی برای مؤلفه‌های برنامه درسی مطلوب
	جدول (۴-۴): تی تست دو گروه مستقل جهت تعیین معناداری تفاوت میانگین پاسخهای استادان و
۱۰۲.....	طلاب در مورد برنامه درسی موجود
	جدول (۵-۴): تی تست دو گروه مستقل جهت تعیین معناداری تفاوت میانگین پاسخهای استادان و
۱۰۴.....	طلاب در برنامه درسی مطلوب
	جدول (۶-۴): آزمون یومن ویتنی، جهت تعیین معناداری تفاوت میانگین پاسخهای استادان و
۱۰۵.....	طلاب در برنامه درسی مطلوب
	جدول (۷-۴): توزیع پاسخهای استادان و طلاب به ویژگیهای مربوط به هدفهای برنامه درسی در
۱۰۷.....	شرایط موجود و مطلوب
	جدول (۸-۴): مقایسه میانگین پاسخهای استادان و طلاب به ویژگیهای مربوط به هدفهای
۱۰۸.....	برنامه درسی در شرایط موجود و مطلوب
	جدول (۹-۴): پاسخهای استادان و طلاب به ویژگیهای مربوط به محتوای برنامه درسی در شرایط
۱۰۹.....	موجود و مطلوب
	جدول (۱۰-۴): مقایسه میانگین پاسخهای استادان و طلاب به ویژگیهای مربوط به محتوای برنامه
۱۱۰.....	درسی در شرایط موجود و مطلوب

- جدول (۴-۱۱): پاسخهای استادان و طلاب به ویژگیهای مربوط به سازماندهی محتوای برنامه درسی
در شرایط موجود و مطلوب ۱۱۱
- جدول (۴-۱۲): مقایسه میانگینهای پاسخهای استادان و طلاب به ویژگیهای مربوط به برنامه درسی
در شرایط موجود و مطلوب ۱۱۲
- جدول (۴-۱۳): توزیع پاسخهای استادان و طلاب به ویژگیهای مربوط به روش تدریس برنامه درسی
در شرایط موجود و مطلوب ۱۱۳
- جدول (۴-۱۴): مقایسه میانگینهای پاسخهای استادان و طلاب به ویژگیهای مربوط به روشهای
تدریس برنامه درسی در شرایط موجود و مطلوب ۱۱۴
- جدول (۴-۱۵): توزیع پاسخهای استادان و طلاب به ویژگیهای مربوط به ارزشیابی در شرایط موجود
و مطلوب ۱۱۵
- جدول (۴-۱۶): مقایسه میانگینهای پاسخهای استادان و طلاب به ویژگیهای مربوط به ارزشیابی در
شرایط موجود و مطلوب ۱۱۶
- جدول (۴-۱۷): جدول تعاملی (دو بعدی) ویژگیهای مثبت و منفی برنامه درسی در شرایط موجود
و مطلوب ۱۱۷
- جدول (۴-۱۸): بار عاملی ویژگیهای مثبت و منفی برنامه درسی در وضعیت مطلوب ۱۱۸
- جدول (۴-۱۹): توزیع پاسخهای مربوط به ویژگیهای دانش محوری (بایدها) در برنامه درسی موجود ۱۲۱
- جدول (۴-۲۰): توزیع پاسخهای مربوط به ویژگیهای مطلوب (نبایدها) در برنامه درسی موجود ۱۲۳
- جدول (۴-۲۱): مقایسه میانگین پاسخهای مربوط به ویژگیهای دانش محوری (بایدها) در برنامه
درسی موجود ۱۲۵
- جدول (۴-۲۲): مقایسه میانگین پاسخهای مربوط به ویژگیهای مطلوب (نبایدها) در برنامه درسی
موجود ۱۲۵
- جدول (۴-۲۳): توزیع پاسخهای مربوط به ویژگیهای مثبت (بایدها) هدفهای درسی مطلوب ۱۲۶
- جدول (۴-۲۴): توزیع پاسخهای مربوط به ویژگیهای منفی (نبایدها) هدفهای درسی مطلوب ۱۲۸

جدول (۴-۲۵): مقایسه میانگین پاسخهای مربوط به ویژگیهای مثبت (بایدها) هدفهای درسی	مطلوب.....	۱۳۰
جدول (۴-۲۶): مقایسه میانگین پاسخهای مربوط به ویژگیهای منفی (نبایدها) هدفهای درسی	مطلوب.....	۱۳۰
جدول (۴-۲۷): توزیع پاسخهای مربوط به ویژگیهای مثبت (بایدها) محتوای درسی	مطلوب.....	۱۳۱
جدول (۴-۲۸): توزیع پاسخهای مربوط به ویژگیهای منفی (نبایدها) محتوای درسی	مطلوب.....	۱۳۳
جدول (۴-۲۹): مقایسه میانگین پاسخهای مربوط به ویژگیهای مثبت (بایدها) محتوای درسی	مطلوب.....	۱۳۵
جدول (۴-۳۰): مقایسه میانگین پاسخهای مربوط به ویژگیهای منفی (نبایدها) محتوای درسی	مطلوب.....	۱۳۵
جدول (۴-۳۱): توزیع پاسخهای مربوط به ویژگیهای مثبت (بایدها) سازماندهی محتوای درسی	مطلوب.....	۱۳۶
جدول (۴-۳۲): توزیع پاسخهای مربوط به ویژگیهای منفی (نبایدها) سازماندهی محتوای برنامه درسی	مطلوب.....	۱۳۸
جدول (۴-۳۳): مقایسه میانگین پاسخهای مربوط به ویژگیهای مثبت (بایدها) سازماندهی محتوای	برنامه درسی مطلوب.....	۱۴۰
جدول (۴-۳۴): مقایسه میانگین پاسخهای مربوط به ویژگیهای منفی (نبایدها) سازماندهی محتوای	درسی مطلوب.....	۱۴۰
جدول (۴-۳۵): توزیع پاسخهای مربوط به ویژگیهای مثبت (بایدها) روشهای تدریس	مطلوب.....	۱۴۱
جدول (۴-۳۶): توزیع پاسخهای مربوط به ویژگیهای منفی (نبایدها) روشهای تدریس	مطلوب.....	۱۴۳
جدول (۴-۳۷): مقایسه میانگین پاسخهای مربوط به ویژگیهای مثبت (بایدها) روشهای تدریس	مطلوب.....	۱۴۵

جدول (۴-۳۸): مقایسه میانگین پاسخهای مربوط به ویژگیهای منفی (نبایدها) روشهای تدریس

مطلوب..... ۱۴۵

جدول (۴-۳۹): توزیع پاسخهای مربوط به ویژگیهای مثبت (بایدها) ارزشیابی مطلوب ۱۴۶

جدول (۴-۴۰): مقایسه میانگین پاسخهای مربوط به ویژگیهای مثبت (بایدها) ارزشیابی مطلوب .. ۱۴۸

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان
۳۰.....	نمودار (۱-۲): پیش بینی ضرورت‌های برنامه درسی
۳۲.....	نمودار (۲-۲): صافی‌ها انتخاب فهمها
۳۳.....	نمودار (۳-۲): طیف روشهای ارزشیابی
۳۵.....	نمودار (۴-۲): ضرورت‌های برنامه درسی و ارزشیابی
۴۵.....	نمودار (۵-۲): انواع روشهای پیوستگی محتوا
۵۲.....	نمودار (۶-۲): یک طرح برای تلفیق برنامه درسی
۵۴.....	نمودار (۷-۲): مدل آموزشی تلفیقی مضمون محور
۵۶.....	نمودار (۸-۲): ضوابط انتخاب تم
۹۴.....	نمودار (۱-۳): مراحل اجرای پژوهش
۱۲۲.....	نمودار (۱-۴): توزیع پاسخهای مربوط به ویژگیهای دانش محوری (بایدها) در برنامه درسی موجود
۱۲۴.....	نمودار (۲-۴): توزیع پاسخهای مربوط به ویژگیهای مطلوب (نبایدها) در برنامه درسی موجود
۱۲۷.....	نمودار (۳-۴): توزیع پاسخهای مربوط به ویژگیهای مثبت (بایدها) هدفهای درسی مطلوب
۱۲۹.....	نمودار (۴-۴): توزیع پاسخهای مربوط به ویژگیهای منفی (نبایدها) هدفهای درسی مطلوب
۱۳۲.....	نمودار (۵-۴): توزیع پاسخهای مربوط به ویژگیهای مثبت (بایدها) محتوای درسی مطلوب
۱۳۴.....	نمودار (۶-۴): توزیع پاسخهای مربوط به ویژگیهای منفی (نبایدها) محتوای درسی مطلوب
۱۳۷.....	نمودار (۷-۴): توزیع پاسخهای مربوط به ویژگیهای مثبت (بایدها) سازماندهی در برنامه درسی مطلوب
۱۳۹.....	نمودار (۸-۴): توزیع پاسخهای منفی (نبایدها) سازماندهی در برنامه درسی مطلوب
۱۴۲.....	نمودار (۹-۴): توزیع پاسخهای مربوط به ویژگیهای مثبت (بایدها) روشهای تدریس در برنامه درسی مطلوب

نمودار (۴-۱۰) توزیع پاسخهای مربوط به ویژگیهای منفی (نبایدها) روشهای تدریس در برنامه درسی	مطلوب	۱۴۴
نمودار (۴-۱۱) توزیع پاسخهای مربوط به ویژگیهای مثبت (بایدها) ارزشیابی در برنامه درسی	مطلوب	۱۴۷
نمودار (۵-۱): چگونگی شکل گیری الگوی مطلوب برنامه درسی سطح یک		۲۲۱
نمودار (۵-۲): نمودار خطی الگوی مطلوب برنامه درسی سطح یک		۲۲۲
نمودار (۵-۳): نمودار حلزونی الگوی مطلوب برنامه درسی سطح یک (شکل کلی برنامه درسی)		۲۲۳
نمودار (۵-۴): نمودار شرح و بسطی الگوی مطلوب طراحی آموزش سطح یک (آموزش اصول فقه)		۲۲۴

منابع فارسی

- آئین نامه آموزشی - انضباطی نظام سالی پایه ای حوزه علمیه خراسان ، واحد مدارس ، مشهد، شورای برنامه ریزی مدیریت حوزه علمیه خراسان ، ۱۳۸۲ .
- اجلاسیه استادان سطح ۲ و ۳ در مورد مسائل حوزه (گزارش) ، مشهد، شورای برنامه ریزی مدیریت حوزه علمیه ، ۱۳۸۴ .
- احمدی ، پروین ، طراحی الگوی برنامه درسی تلفیقی و مقایسه آن با برنامه های درسی موجود دوره ابتدایی در نظام آموزشی ایران، پایان نامه دوره دکترا ، دانشگاه تربیت مدرس ، ۱۳۸۱ .
- اسماعیلی ، اسماعیل « پویایی و بالندگی ، فقه « گذشته ، حال ، آینده حوزه در نگاه رهبری ، قم، دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه ، ۱۳۷۶ .
- اسماعیلی جمکرانی ، علیرضا ، وصیت نامه امام خمینی با توضیحات ، چاپ چهارم ، تهران، انتشارات عروج ، ۱۳۷۸ .
- ایزدپناه ، عباس ، « فقه سنتی و فقه پویا در اندیشه امام خمینی » ، مجموعه مقالات گذشته ، حال و آینده در نگاه رهبری ، قم، دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم ، ۱۳۷۶ .
- بصیری پور ، غلامرضا ، مقایسه سبک مدیریت کلاسی حوزه علمیه مشهد و دانشگاه فردوسی ، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه فردوسی مشهد، ۱۳۷۶ .
- پور آرین ، فؤاد ، تاریخچه نظام طلبگی ایران عهد صفوی ، پایان نامه کارشناسی ارشد ، دانشگاه تهران ، ۱۳۷۰
- پور تلی ، جان، پی، تعریف برنامه درسی ، ترجمه غلامرضا خوی نژاد ، مهرمحمدی ، محمود(پدیدآورنده)، نظرگاهها، رویکردها و چشم اندازها ، چاپ اول، مشهد، انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۸۱ .

- پیش نویس مرامنامه مدرسه علمیه حضرت صاحب الزمان (عج) ، مشهد، مدرسه حضرت صاحب الزمان ، ۱۳۸۲.
- تاریخ نگار ، عبدالرضا، « نیم نگاهی به نظام مندی ساختار آموزشی حوزه خراسان در سده اخیر » ، مجله نگاه حوزه شماره های ۴۱ و ۴۲ ، مشهد، دفتر تبلیغات حوزه علمیه خراسان، ۱۳۷۷.
- تایلر ، رالف . اصول اساسی برنامه ریزی درسی و آموزشی، ترجمه علی تقی پور ظهیر، چاپ اول (ویراست دوم) ، مشهد، نشر آگه ، ۱۳۷۶.
- تر، دانیل ، تاریخ برنامه درسی، ترجمه غلامرضا خوی نژاد، مهر محمدی ، محمود (پدید آورنده) ، نظرگاهها، رویکردها و چشم اندازها ، چاپ اول ، مشهد، انتشارات آستان قدس رضوی ، ۱۳۸۱.
- جلالی، غلامرضا، «اجازات یا کهن ترین مدارک تحصیلی حوزه های علمیه» ، مجله نگاه حوزه شماره های ۶۳ و ۶۴ مشهد، دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه خراسان، ۱۳۷۹.
- خامنه ای ، سید علی ، گزارشی از سابقه تاریخی و اوضاع کنونی حوزه علمیه مشهد، کنگره جهانی امام رضا ، ۱۳۶۵.
- خامنه ای، سید علی ، سمینار بررسی مسایل حوزه ، قم ، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۷۴.
- خامنه ای ، سید علی ، بایستگیهای حوزه از نگاه رهبری، مشهد، شورای برنامه ریزی مدیریت حوزه علمیه خراسان، ۱۳۷۶.
- خاکبان، سلیمان، «درآمدی بر ضرورت بازسازی هندسه علوم حوزوی» (گزارش پژوهشی) ، فصلنامه پژوهش و حوزه ، سال سوم ، شماره های ۹ و ۱۱ ، قم، معاونت پژوهشی مرکز مدیریت حوزه علمیه، ۱۳۸۱.
- داوودی ، محمد، تربیت نخبگان دینی در نهاد تعلیم و تربیت حوزوی شیعی و عوامل مؤثر بر آن، پایان نامه کارشناسی ارشد ، پژوهشکده حوزه و دانشگاه ، ۱۳۸۰.

- دبس، موريس، مراحل تربيت، ترجمه علی محمد کاردان، چاپ هشتم، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۶۸.
- ذاکری، علی اکبر، حوزه کاستیها و بایسته‌ها، مجموعه مقالات، قم، دفتر تبلیغات اسلامی قم، ۱۳۷۱.
- رایگلوت، چارلز، ام و دیگران، راهبردها و فنون طراحی آموزشی، ترجمه هاشم فردانش، تهران، انتشارات سمت، ۱۳۷۴.
- رئوفی، محمد حسین، مدیریت رفتار کلاسی (مهارتهای آموزشی و پرورشی)، چاپ دوم، مشهد، تهران، انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۷۷.
- ربانی، محمد حسن، پاره‌ای از ویژگیهای نظام آموزشی حوزه، مجله نگاه حوزه، شماره ۴۶، دفتر تبلیغات اسلامی مشهد، ۱۳۷۷.
- رضوی، سید عباس، «وظائف و جایگاه حوزه» (مجموعه مقالات)، حوزه کاستیها و بایسته‌ها، دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ۱۳۷۱.
- ساجدی، محمد، تاریخ اجتهاد و تحول آن، پایان‌نامه سطح سه (کارشناسی ارشد)، حوزه علمیه قم، ۱۳۷۹.
- سبحانی، محمد تقی و امینی، علیرضا، «ساختار تولید و توسعه علوم دینی»، فصلنامه پژوهش و حوزه، سال سوم، شماره دوازدهم، قم، معاونت پژوهشی مرکز مدیریت حوزه علمیه، ۱۳۸۱.
- سید کباری، سید علیرضا، حوزه‌های علمیه شیعه در گستره جهان، تهران، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۷۸.
- - سیلور، گالن جی، الکساندر، ویلیام ام، لوئیس، آرتور. جی، برنامه‌ریزی درسی برای تدریس و یادگیری بهتر، ترجمه غلامرضا خوی نژاد، چاپ اول، مشهد، مؤسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۷۲.

- شریعتمداری، علی، چندمبحث اساسی در برنامه‌ریزی درسی، چاپ سوم، تهران، سمت، ۱۳۷۲.
- شعبانی، حسن، مهارت‌های آموزشی و پژوهشی (روشها و فنون تدریس)، چاپ اول، تهران، انتشارات سمت، ۱۳۷۲.
- شکوهی، غلامحسین، تعلیم و تربیت و مراحل آن، مشهد، انتشارات آستانقدس رضوی، ۱۳۷۸.
- صادقی رشاد، علی اکبر، «آسیب‌شناسی اجتهاد موجود و اجتهاد مطلوب»، فصلنامه پژوهش و حوزه، سال سوم، شماره دوازدهم، قم، معاونت پژوهشی مرکز مدیریت حوزه علمیه، ۱۳۸۱.
- صدر، محمدباقر، دروس فی علم الاصول (دفتر اول)، ترجمه علی اوجبی، تهران، انتشارات سبز آسیا، ۱۳۷۶.
- ضوابطی، مهدی، پژوهشی در نظام طلبگی، تهران، بنگاه نشر کتاب، ۱۳۵۹.
- فردانش، هاشم، مبانی نظری تکنولوژی آموزشی (با تجدید نظر)، چاپ پنجم، تهران، انتشارات سمت، ۱۳۸۲.
- فرگوسن، جرج، تاکانه، یوشیو، تحلیل آماری در روانشناسی و علوم تربیتی، ترجمه علی دلاور، سیامک نقشبندی، چاپ اول، تهران، نشر ارسباران، ۱۳۷۷.
- فیض، علیرضا، مبادی فقه و اصول مشتمل بر بخشی از مسائل آن دو علم، چاپ چهارم، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۶۹.
- قاسم زاده، حسن، آموزش کاربردی خلاقیت و حل خلاق مسائل، چاپ اول، تهران، نشر قصیده سرا، ۱۳۸۱.
- قراملکی، احد فرامرز، روش‌شناسی مطالعات دینی، چاپ اول، مشهد، دانشگاه علوم اسلامی رضوی، ۱۳۸۰.

- کارآمد، حسین، بررسی عوامل و انگیزه های گرایش به تحصیلات دانشگاهی در بین طلاب حوزه، پایان نامه کارشناسی ارشد، قم، مؤسسه امام خمینی، ۱۳۸۰.
- کلاین، ام. اف، **الگوهای طراحی برنامه درسی**، ترجمه محمود مهرمحمدی، مهرمحمدی، محمود (پدیدآورنده) برنامه درسی، نظرگاهها، رویکردها و چشم اندازها، چاپ اول، مشهد، انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۸۱.
- گفتگو با علامه حسن زاده آملی، درباره مسائل حوزه علمیه، چاپ اول، قم، نشر تشیع، ۱۳۸۰.
- «گفتگو با استاد رضا زاده، درباره مسائل حوزه» فصلنامه پژوهش و حوزه، سال سوم، شماره دوازدهم، ۱۳۸۱.
- گزارشی کوتاه از فعالیتهای مدرسه علمیه حضرت صاحب الزمان (عج) مشهد، مدرسه حضرت صاحب الزمان، ۱۳۸۲.
- گروه، نویسندگان، تأملی در نظام آموزش حوزه، چاپ اول، مرکز مطالعات و تحقیقات اسلامی، ۱۳۷۵.
- لاریجانی، صادق، **طرحی نو در تدوین و تبویب مباحث علم اصول**، فصلنامه پژوهش و حوزه، سال دوم، شماره پنجم، قم، معاونت پژوهشی مرکز، مدیریت حوزه علمیه، ۱۳۸۰.
- لطف آبادی، حسین، روان شناسی رشد ۲ (نوجوانی و جوانی)، تهران، انتشارات سمت، ۱۳۷۸.
- لوی، الف، مبانی برنامه ریزی آموزشی (برنامه ریزی درسی مدارس)، ترجمه فریده مشایخ، چاپ بیست و یکم، تهران، انتشارات مدرسه، ۱۳۸۳.
- - ملکی، حسن، **برنامه ریزی درسی (راهنمای عمل)**، چاپ ششم، (ویرایش ۲)، مشهد، انتشارات پیام اندیشه، ۱۳۸۲.

- - ملکی ، محمد، آشنائی با متون درسی حوزه‌های علمیه ایران، چاپ اول، قم، دارالثقلین، ۱۳۷۶.
- - مصباح یزدی ، محمدتقی، مباحثی درباره حوزه ، چاپ اول ، قم، انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی ، ۱۳۷۶.
- - مطهری، مرتضی، آشنائی با علوم اسلامی (اصول فقه، فقه) ، قم ، انتشارات صدرا، ۱۳۸۰.
- - مطهری، مرتضی، مجموعه آثار شماره ۲۰، بخش فقه و حقوق، چاپ اول ، قم، انتشارات صدرا، ۱۳۸۰.
- - منیرالدین، احمد، نهاد آموزش اسلامی ، ترجمه محمدحسین ساکت، مشهد، انتشارات آستانقدس رضوی، ۱۳۶۸.
- - موسوی فر، رضیه، « قابلیت‌ها و کاستی‌های نظام آموزشی حوزه و دانشگاه»، فصلنامه دانشگاه اسلامی، سال دوم، شماره هفتم ، تهران ، نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، ۱۳۷۷.
- - مهر محمدی ، محمود، « برنامه درسی و آموزش: حوزه‌های علمی مستقل یا ...؟» مهر محمدی، محمود، (پدیدآورنده) ، برنامه‌درسی، نظرگاهها، رویکردها و چشم‌اندازها، چاپ اول، مشهد، انتشارات آستانقدس رضوی، ۱۳۸۱.
- - مهر محمدی، محمود، تلفیق در برنامه درسی، تاریخچه، ضرورت ، معیارها و اشکال ، مهر محمدی، محمود، (پدیدآورنده) برنامه درسی: نظرگاهها، رویکردها و چشم‌اندازها ، چاپ اول، مشهد ، انتشارات آستانقدس رضوی، ۱۳۸۱ .
- - مهر محمدی، محمود، ترکیب بهینه برای تصمیم‌گیرندگان در فرآیند تدوین برنامه درسی، مهر محمدی، محمود (پدید آورنده) ، برنامه درسی ، نظرگاهها، رویکردها و چشم‌اندازها ، چاپ اول، مشهد، انتشارات آستانقدس رضوی، ۱۳۸۱.

- مهر محمدی ، محمود ، «سازواری، رویکرد تلفیقی با نظریه ساخت و سازگرایی»، ملکی، حسن (پدید آورنده) رویکرد تلفیقی به برنامه درسی (کتاب سال انجمن برنامه ریزی درسی)، تهران ، انتشارات انجمن اولیاء و مربیان ، ۱۳۸۲.
- میلر، جی ، پی، نظریه‌های برنامه درسی ، ترجمه محمود مهر محمدی، چاپ اول ، تهران، انتشارات سمت ، ۱۳۷۹.
- میلر، جی، پی، « طیف دیدگاه‌های تربیتی »، ترجمه محمود مهر محمدی، مهر محمدی، محمود (پدیده آورنده) ، برنامه درسی: نظرگاهها، رویکردها و چشم اندازها، چاپ اول، مشهد انتشارات آستان قدس رضوی ، ۱۳۸۱.
- ناشر، عبدالحسین (حسام العلماء آق اولی) ، درر الادب در فن معانی، بیان، بدیع ، چاپ سوم ، قم، نشر ستاره ، ۱۳۷۳.
- نمودار جامع برنامه درسی پایه تحصیلی ۶-۱ ، حوزه علمیه قم، ۱۳۸۰.
- واسطی ، عبدالحمید ، راهنمای تحقیق (بر اساس نگرش اسلام به علم و هستی) ، چاپ دوم، قم، انتشارات دارالعلم ، ۱۳۸۲.
- های نوت ، ال ، دی ، « طراحی برنامه و مواد آموزشی به شیوه تلفیقی و میان رشته ای » ترجمه مرتضی خلخال‌ی، فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی، سال دوم ، شماره دوم ، تهران ، موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی، ۱۳۷۳.

منابع عربي

- - قرآن كريم
- - الحسيني ، صادق مهدي ، شرح الصمديه للشيخ محمد بن الحسين البهائي ، كربلا، مؤسسه الاعلمي للمطبوعات ، ١٣٨٥ هـ .ق.
- - حرز الدين محمد ، معارف الرجال ، تعليق محمد حسين حرز الدين ، قم ، مكتبه آيه الله العظمى مرعشي نجفي ، ١٤٠٥ هـ .ق.
- - الخراساني ، محمد كاظم ، كفايه الاصول ، قم ، مؤسسه آل البيت ، ١٤٠٩ هـ .ق
- - الراغب الصفهائي ، ابي القاسم الحسين بن محمد ، المفردات في غريب القرآن ، تهران ، انتشارات دفتر نشر كتاب ، ١٤٠٤ هـ .ق.
- - رضى الدين ، استرآبادي النحوي ، محمد بن الحسن ، شرح شافيه ابن الحاجب ، تهران ، مكتبه المرتضويه ، ١٣٥٩ هـ .ق.
- - رفاعي ، عبد الجبار ، مدرسه اهل البيت في المدينه و الكوفه ، قم ، مؤسسه النشر الهدى ، ١٣٧٨ هـ .ق.
- - صدر ، محمد باقر ، دروس في علم الاصول (الحلقة الثانيه) ، الطبعة الثانيه ، قم ، الناشر مجمع الفكر الاسلامي ، ١٤١٩ هـ .ق .
- طباطبائي ، محمد حسين ، الميزان ، الطبعة الثانيه ، بيروت ، مؤسسه الاعلمي للمطبوعات ، ١٣٩١ هـ .ق .
- عنان ، محمد عبدالله ، تاريخ الجامع الازهر ، چاپ دوم ، قاهره ، المؤسسه الخانجي ، ١٣٧٨ هـ .ق.
- المظفر ، محمدرضا ، المنطق ، قم ، مؤسسه مطبوعاتي اسماعيليان ، ١٣٦٦ .
- المظفر ، محمدرضا ، اصول الفقه ، چاپ دوم ، دارالنعمان بالنجف ، ١٣٨٦ هـ .ق .
- النجاشي الاسلامي الكوفي ، احمد بن علي ، رجال النجاشي ، قم ، مؤسسه نشر الاسلامي بي .ت .

- ***Authentic Education*** , ((Whatis and Standing by Design)),
http :// www . ubdexchange.org, 2005.
- -Barrett , Janet R. , Planning for understanding : a Reconceptualized View
of the Music Curriculum , ***Music Educators Jornal*** , Vol . 91 , issue4 ,
Database : Academic Search Premier 2005 , EBSCO HOST , http: Search.
epnet. Com , 9/6/2005.
- -Beane , James A., ***Curriculum integration Designing The cor of democratic
education*** , Teachers Colloge press 1997.
- -Bennetts , Trevor , "The Links Between understanding Progression and
Assessment in the Secondary Geography Curriculum", ***Geography*** ; Summer ,
Vol . 90 issue2 , EBSCO, 2005 , http : // search . epnet . com , 9/6/2005.
- -Brown , John L. , ***Making the Most of understanding by Design*** , Association
for Supervision and curriculum Development , 2004 , http : // www . ascd . org
, 2/9/2005.
- -Bruning , R. H., Schraw , G, J ., Ronning , R. R., ***Cognitive Psychology and
Instruction.*** Englewood Cliffs , NJ : Merrill , 1999 , WWW. labweb .
education. Wisc.edu1ep301 / Tochnitest/ theme . html , 8/22/2005.
- -Drake , Susan M., and Burns , Rebecca c., ***Meeting Standards Through
Integration Curriculum*** , (ASCD), 2004 , http ://www.ascd . org , 2/12/2005.
- -Eisner , E.W, ***The Educdtional Imagination on Design and Evaluation of
school programs*** , 3 rd Edition , Macmillan pub co, New york , 1994.

- -Glasman , M., *The Integrated Thematic Curriculum*, www.mun.ca/edu/vital/theoris.html-2k,2005
- Gardner , Howard . E., *Multiple approaches to understanding* in Reigeluth, Charles.M (ed), *Instructional – Design Theories and models* , vol., Indiana university , 1999.
- Glasgow , Neal A ., *New Curriculum for new times a guide to student – centered , problem –Based Learning*, Corvi press. Inc . 1997.
- -Harris , Ilene , *Deliberative Inquiry : The Arts of planning in Short* , Edmund C.(ed) , *Forms of Curriculum inquiry* , State university of New York Press, 1991 .
- Hawkins, Joyce . M. (ed) , *The Oxford Reference Dictionary* , Oxford .university press , 1986.
- *Integrated Thematic Instruction* , www.ci.maryville.th.us/fce/index.htm. 31/8/2005
- -Jonathan Agron , David , *Learning objectives and instruction methods for competency – based missionary training* , <http://www.lib.umi.com/dissertations/fullcit/308/332>, 2004.
- -Klein M. F . , *Curriculum design* , in Arie , Lewy (ed), *The international encyclopedia of curriculum* , first edition, Pergamon press , 1991.
- -Kovalik , Susan Jaffries with McGeehan Jane.R , *Integrated Thematic instruction : From Brain Research to Application* , in Reigeluth , Charles M(ed)., *Instructional – Design Theories and Models* , VOL . II , Indiana university , 1999.

- -Lake , kathy , *Integration Curriculum , School Improvement Research Series (SIRS)*, Northwest Regional Education Laboratory (NWREL) , 2000.
- -Mctige , Jay and wiggins , Grant , *The understanding by Design professional Development workbook* , Association for Supervision and Curriculum Development , 2004 , <http://www-ascd.org> , 2/27/2005.
- -Merrill , DavidM., Li , Zhongmin , Li , Jones , Mark k., *second Generation Instructional Design (ID2)*, utah State university, 1991.
- -Miller , kenneth w., Davison , David , *Is ThematicIntegration the Best way to Reform Science and Mathematics Education* , Montana State university Billings 1997 , <http://www.msubillings.edu/kenmiller/articles/Thematic> , 31/8/2005.
- -Perkins , David , *wht's the Teaching for understanding framework*, ALPS Webmaster (alpswebmaster@gse.harvard.edu) , 1/26/2005.
- -Perkins , David N., and unger , chris , *Teaching and Learning for understanding* , in Reigeluth , chales M. (ed), *Instrutional –Desigan Theories and Models* , Vol . II , Indiana university , 1999.
- -Reigeluth , charles . M., The *Ellaburation Teory : Guidance for Scope and Sequence Decisions* in Reigeluth , chares M. (ed), *Instructional – Design Theories and Models* , vol. II Indiana university , 1999.
- -Roberts , Patricia L. , and kellough , Richard , D., *a Guide for Developing Interdisciplinary Thematic units* , Third Edition ,California State university, Sacramento , 2004.

- -Raphael , Taffy E. , Biondo , Sandra . M ., Gavelek , James R., ***Mapping the Possibilities of Integration Literacy Instruction***, Interational Reading Association , 2000, [http:// www . readingonline . org](http://www.readingonline.org).
- -Spiro , etal , ***Cognitive flexibility , Costructivism , and hypertext*** , Educational Technology , STEP , 2000, [www. Labweb .education . wisc . edulep 301 / Tochnitest/ them . html](http://www.Labweb.education.wisc.edu/lep301/Tochnitest/them.html) , 8/22/2005.
- -Taylor , Peter , ***How to Design a Training Course , a Guidde to Particcipatory Curriclum Development*** , first published , Continuum , British Library Cataloguing – publication Deta, 2003.
- -..... ***The Definition of problem – Based Learning*** , (ASCD) , [http : // www. ascd . org](http://www.ascd.org) , 12/262004.
- -..... ***Thematic Approach*** , [www . labweb. education . wisc . edulep 301 / Tochonites /theme htm](http://www.labweb.education.wisc.edu/lep301/Tochonites/theme.htm) , 2000 , 8/22/2005.
- -Trop , Linda and sage , sara , ***Problems ads Possibilitie problem – Based Learning for k- 16 Education*** (2 nd) Editon ,(ASCD) , 2002 , [http : //www . ascd . org](http://www.ascd.org), 2/14/2005.
- - what is understanding ' A Deeplook , ALPS webmaster (alpswebmaster @gse . harvard . edu) , 2005.
- -..... ***what is understanding ? Thinking from our personal experiences*** , ALPS Webmaster (alps webmaster @ gse . Harvard. ed) , 1/26/2005.
- - wiersma , w., Stephen G.J. , ***Educational Measurment and testing*** , Secoded , Masschusetts : Allyn and Bacon, 1990.

- - wiggins , Grant and MC Tighe , Jay , *understanding by Design* , Association for supervision and curriculum Developoment , 1999 , [http : // www. ascd . org](http://www.ascd.org) , 2/28/2005.
- -Wiley , David A. , and waters , sandie H. , *Scoping and Sequencing Educational Resoures and speech Acts : A unified Design Framework for Learning objects and Educational Discourse* , Interdisciplinary Journal of knowledge Learning objects , Vol . 1 , 2005.
- -Wiley , David A., *Learning object Design Sequecing Theory , A dissertation for the degree of Doctor of Philosophy Department of Instructional Psychology and Technology* , Brigham young university , 2000.
- - Willis , Scott , *understanding by Design* copyright ascd vol. 39 , Number 7, 1998 , [http : // www. ascd . org](http://www.ascd.org), 23/1/2003.
- -Wilson , Brent G., *Reflections on constructivism and Instrutional Design* , university of Colorado at Denver, 1997.
- -wilson Brent and cole , pegge , *A Critical Review of Elaboration Theory . Educational Technolog. Research and Development* , university of Colorado at Denver , 1992 [http : www . Cudenver / ~ bwilson](http://www.Cudenver/~bwilson) , 12/9/2005

ضمائم

بسمه تعالی

استاد ارجمند سلام علیکم

با احترام: پرسشنامه حاضر مربوط به بخشی از پایان نامه دوره دکتری در دانشکده تربیت مدرس در رشته برنامه ریزی درسی می باشد. امید است با عنایتی که حضرت تعالی می فرمائید امکان تحلیل وضع موجود برنامه درسی در سطح یک حوزه و طراحی الگوی مطلوب برای آن فراهم گشته و مشمول توجهات خاصه حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف باشید.

باتشکر و احترام مجدد

سید جواد قنذیلی

- ۱- به نظر شما سطح یک حوزه چه هدفهای آموزشی و درسی را باید دنبال کند؟ آیا برنامه درسی جاری در سطح یک، همان هدفها را دنبال می کنند؟
- ۲- آیا اهدافی مثل طهارت نفسانی، اعتلای انسانی و فهم دین در سطح مقدماتی، هدفهای مناسبی برای این سطح می باشند؟
- ۳- برنامه درسی جاری، به کدام عامل (یا عوامل درسی، نیازهای طلاب، شرایط اجتماعی) بیشتر تاکید دارد؟ به چه دلیل؟
- ۴- برنامه درسی جاری در سطح یک، به چه میزان به توسعه هریک از رشته های علمی (ادبیات، فقه، اصول...) اهمیت می دهد؟ (جنبش نرم افزاری تولید علم)، آیا برنامه درسی کنونی سطح یک چنین ظرفیتی را دارد؟
- ۵- آیا در برنامه کنونی حوزه علمیه در سطح یک، اهداف اهمیت بیشتری دارند؟ یا فرآیند وصول به اهداف هم مهم هستند، و در ارزشیابی پیشرفت تحصیلی به آنها هم توجه می شود؟
- ۶- به نظر شما در برنامه درسی موجود، چه مواردی مورد نیاز هستند که به آنها توجه نشده است؟ (چه اهدافی، چه محتوایی، چه روشهایی در تدریس و یا چه شیوه هایی در ارزشیابی)
- ۷- آیا برنامه درسی موجود به تفاوت های فردی طلاب، علائق، رغبتها و انگیزه های آنها توجه دارد؟
- ۸- آیا محتوای درسی، روشهای سازماندهی، روشهای تدریس و ارزشیابی، طلاب سطح یک را برای هدفهایی مثل (تامین مبلغ مذهبی، معلم دینی و سایر موارد کاربردی) آماده می نماید؟
- ۹- در برنامه ریزی درسی جاری، به چه میزان به معلم و مدیر مدرسه، نقش داده شده تا درجهت برنامه ریزی برای فعالیت های علمی و اخلاقی طلاب تلاش کنند؟ (نقش در هدفگذاریها، تعیین محتوا، روش تدریس و ارزشیابی...)
- ۱۰- آیا در برنامه درسی جاری، امکان برقراری رابطه صمیمی بین طلاب با مدرسين و مدیران مدارس وجود دارد؟ در نتیجه، آیا امکان شناخت استعدادها و علائق و گرایشهای طلاب، به منظور هدایت تحصیلی وجود دارد؟
- ۱۱- آیا برنامه درسی پیش بینی شده توسط شورای مدیریت، در مدرسه قابلیت اجرا دارد؟ (از نظر حجم زمان، تقدم و تاخیر یا سیر منطقی محتواها) به عبارتی، میزان هماهنگی برنامه درسی پیش بینی شده، اجرا شده و کسب شده توسط طلاب (رفتارهای عملی حاصل از برنامه) تا چه اندازه است؟

- ۱۲- به نظر شما در برنامه درسی موجود در سطح یک چه آثار پنهانی وجود دارد که لازم است مورد توجه مسئولین و مدیران مدارس باشند؟
- ۱۳- آیا در برنامه درسی موجود، حق انتخاب برای طلاب وجود دارد؟ (انتخاب استاد، درس، مدرسه)
- ۱۴- آیا اگر چنین حقی برای طلب وجود داشته باشد، موجب تقویت انگیزه آنان در تحصیل نمی شود؟
- ۱۵- باتوجه به عواملی که ممکن است موجب تضعیف انگیزه تحصیل در حوزه در سطح یک بشوند، (مشکلات زندگی و جاذبه هایی که احتمالا در سایر مراکز آموزشی وجود دارند) به نظر شما چگونه زمینه تقویت انگیزه را می توان از طریق برنامه درسی (هدف، محتوا، روش تدریس و ارزشیابی) فراهم نمود؟
- ۱۶- در محتوای درسی کنونی حوزه در سطح یک، کدام یک از ملاکهای زیر وجود دارند؟ اهمیت مطالب اعتبار، سود مندی، آسان بودن برای یادگیری یا قابلیت یادگیری، علاقه یادگیرنده پایداری برای آموزشهای بعدی در هر رشته و امکان شرح و بسط مطالب و هماهنگی با هدفهای حوزه در سطح یک.
- ۱۷- ارزشیابی از رشد همه جانبه طلاب، چگونه ممکن است؟ (با چه شیوه هایی) تا بتوان با هدفهای عمیق حوزه در این سطح، مثل ((فهم)) هماهنگی داشته باشد.
- ۱۸- آیا برنامه درسی اصول فقه در سطح یک از ویژگیهای برنامه درسی مطلوب برخوردار است؟ (هدفها، محتوا، ...)
- ۱۹- آیا طراحی هدفها و محتوای درسی برای سطوح حوزه علمیه و از جمله سطح یک، میتواند به صورت دایره ای صورت گیرد؟ به این معنا که هدف غائی حوزه (فقه)، تقسیم به اهداف میانی بشود، و به همین نسبت محتوای طراحی شرح سطح طراحی شوند؟ در هر مرحله پیکره اصلی هر ماده درسی آورده شود و بعد در مراحل بالاتر، توسعه پیدا کند.
- ۲۰- آیا طراحی برنامه درسی اصول فقه به شکل فوق امکان پذیر است؟ (حلقه ای)
- ۲۱- آیا در سازماندهی محتوای درسی سطح یک می توان از شیوه تلفیقی مضمون محور (ثماتیک) استفاده نمود؟ به این صورت که یادگیرنده با مسایل واقعی روبرو شده و برای حل آنها از محتوای مختلف استفاده شود؟
- ۲۲- آیا در برنامه درسی جاری، تعادل و تناسب بین بخشهای مختلف آن وجود دارد؟ (اهداف، محتوا، روش تدریس و ارزشیابی)
- ۲۳- آیا بین محتوای درسی سطح یک پیوستگی وجود دارد؟

ضمیمه «ب»

باسمه تعالی

استاد ارجمند

سلام علیکم

احتراماً؛ به استحضار می‌رساند که پرسشنامه ضمیمه، مربوط به دکتری در رشته برنامه درسی و با عنوان «بررسی وضعیت موجود برنامه درسی سطح یک و طراحی الگوی مطلوب در حوزه علمیه» می‌باشد.

لطفاً نظر خود را نسبت به میزان تطابق محتوای هر یک از سؤالات با عنوان مربوطه بیان دارید. قبلاً از عنایت حضرتعالی سپاسگزارم.

با احترام مجدد - سید جواد قندیلی

ویژگیهای برنامه درسی سطح یک در حوزه علمیه با تاکید بر اصول فقه				
گزینه‌ها				الف: از نظر هدفها
بیشتر	نه	زیاد	بیشتر زیاد	
				۱- هدفهای درسی، منبعث از رشته‌هائی مانند ادبیات، فقه، اصول می‌باشند.
				۲- طلاب قادر به تجزیه و تحلیل، تبیین و مدلل نمودن آموخته‌های خود می‌باشند.
				۳- هدفهای درسی را متخصصین رشته‌هائی مانند فقه و اصول تعیین می‌کنند.
				۴- تلاش برنامه‌ریزان معطوف بر اجرای متون درسی به جای‌مانده از گذشته است.
				۵- طلاب در ارائه اولویتهای آموزشی نقش تعیین‌کننده دارند.
				۶- مدرسین در ارائه اولویتهای آموزشی نقش تعیین‌کننده دارند.
				۷- مهارتهای اجتماعی در طلاب تقویت می‌شود.
				۸- برای تعیین هدفهای درسی، ویژگیهای نوجوانان و جوانان این سطح مورد توجه برنامه‌ریزان می‌باشد.
				۹- برنامه درسی این سطح، توسط یک تیم متشکل از متخصصین رشته‌هائی مانند ادبیات، فقه، اصول روانشناس تربیتی، برنامه‌ریز درسی و جامعه‌شناس، صورت می‌پذیرد.
بیشتر	نه	زیاد	بیشتر زیاد	ب: از نظر محتوا
				۱۰- محتوای هر یک از دروس ادبیات، فقه، اصول و... در این سطح، بخشی از ساختار رشته‌های یاد شده است؛ که ادامه آنها در مقاطع بعدی تدریس خواهند شد.

				۱۱- محتوای دروس، طلاب را با نیازها و انتظارات جامعه، از حوریان آشنا می‌سازد.
				۱۲- محتوای دروس، طلاب را با شبهات دینی و مضامین و مسایل مبتلا به اجتماعی، آشنا می‌سازند.
				۱۳- محتوای دروس، طلاب را با رشته‌های علوم اسلامی آشنا می‌نمایند.
				۱۴- محتوای دروس، طلاب را با سایر رشته‌های علمی مورد نیاز حوزه آشنا می‌نمایند.
				۱۵- حجم محتوای دروس، متناسب با تقسیم بندیهای زمانی، می‌باشند.
				۱۶- محتوای دروس، امکان خلاقیت را برای طلاب فراهم می‌نمایند.
				۱۷- محتوای دروس، شامل نظریه‌های جدید علمی می‌باشند.
				۱۸- محتوای دروس، شامل کلی‌ترین و جامع‌ترین مفاهیم، مسایل و مضامین می‌باشند.
				۱۹- مضامین و مسایل متنوع درسی، امکان شناسائی استعدادها و علائق طلاب را فراهم می‌نمایند.
				۲۰- محتوای دروس، برانگیزاننده بوده و طلاب را تشویق به پیش‌بینی بخشهای بعدی می‌نمایند.
				۲۱- محتوای دروس، طلاب را با چگونگی تحلیل، طبقه‌بندی و حل شبهات دینی در سطح مقدماتی آشنا می‌نمایند.
تجربیات	زند	۶	۱۶	ج: از نظر سازماندهی محتوا
				۲۲- محتواها، با عنوانهای مستقل درسی تنظیم می‌شوند.
				۲۳- طلاب، موظف به گذراندن دروس به صورت پی درپی می‌باشند.
				۲۴- مدرسین کتب درسی را به صورت پی درپی و بدون جابجائی، تدریس می‌کنند.
				۲۵- نظم موجود در کتب درسی، منبث از ساختار رشته‌های علمی مربوطه، می‌باشد.

				۲۶- مطالعات و مباحثات طلاب، حول مسایل و مضامین مربوط به واقعیات زندگی شکل می گیرند.
				۲۷- رشته های مختلف (ادبیات، فقه، اصول و...) در جهت حل مسایل و موضوعات واقعی، با یکدیگر ارتباط برقرار می کنند.
				۲۸- مضامین و موضوعات جامع و کلی، مقدم بر موارد جزئی هستند.
				۲۹- ارتباط محتوای دروس، به گونه ای است که طلاب قادرند؛ تجربیات و یادگیری یادگیریهای گذشته شان را با یادگیریهای حال و آینده، مربوط سازند.
بسیار زیاد	زیاد	کمی	کم	د: از نظر روش تدریس
				۳۰- در تدریس مدرسین، نقش اصلی را ایفا می کنند.
				۳۱- با توجه به حجم زیاد محتواها، تدریس به روش توضیحی (سخنرانی) انجام می شود.
				۳۲- آموزش با طرح سؤالات متنوع، حول یک مسئله یا مضمون، مربوط به واقعیتهای محیطی، شروع می شود.
				۳۳- طلاب با روشهای تحقیق و مطالعه، در رشته های مختلف علوم حوزوی آشنا می شوند.
				۳۴- فعالیتهای یادگیری طلاب، به صورت مطالعه متون درسی، گزارشهای کتبی و شفاهی، صورت می پذیرد.
				۳۵- فعالیتهای یادگیری را طلاب با کمک اساتید تنظیم می کنند.
				۳۶- محیط یادگیری، فضائی فعال، مشارکتی و متنوع بوده و به گونه ای که هر یک از طلاب، به فعالیتهای مورد علاقه خود می پردازند.
				۳۷- طلاب با روش مسئله یابی، تجزیه و تحلیل و حل شبهات و مضامین دینی آشنا می شوند.
				۳۸- روشهای تدریس و فعالیتهای یادگیری، به گونه ای است که امکان کمک طلاب به یکدیگر را در یادگیریهایشان فراهم می کند.

				۳۹- روشهای تدریس به گونه ای است که منجر به فهم محتواها می شوند.
				۴۰- طلاب نسبت به یادگیریهای خود مسئولیت دارند.
تجارب	۶	زیاد	تجارب زیاد	ه: از نظر ارزشیابی
				۴۱- ارزشیابی پیشرفت تحصیلی، به صورت امتحانات کتبی و شفاهی انجام می شود.
				۴۲- ارزشیابی از یادگیریهای شناختی طلاب صورت می پذیرد.
				۴۳- علائق و گرایشهای طلاب مورد ارزشیابی قرار می گیرند.
				۴۴- ارزشیابی، میزان فهم طلاب را نسبت به مطالب درسی، مشخص می کند.
				۴۵- ارزشیابی به صورت مشارکتی و توسط طلاب و مدرسین انجام می شود.
				۴۶- ارزشیابی به شکل مستمر صورت می پذیرد.
				۴۷- در ارزشیابی، تلاش بر مشخص کردن میزان وصول به هدفهای پیش بینی شده درسی است.
				۴۸- در ارزشیابی از پیشرفت تحصیلی، فرایند یادگیری هم مورد نظر می باشد.
				۴۹- ارزشیابی، شامل بازخورد صادقانه و یاری رساننده به طلاب می باشد.
				۵۰- ارزشیابی، موجب تقویت انگیزه طلاب، برای تداوم یادگیری می شود.
				۵۱- ارزشیابی از جنبه های اخلاقی طلاب صورت می پذیرد.

در پایان، ضمن تشکر و قدردانی از حضرت‌تعالی، لطفاً به دو سؤال زیر پاسخ دهید.

۱- آیا طهارت نفسانی، هدف کلی مناسبی برای این مقطع تحصیلی می‌باشد؟

۲- آیا اعتلای انسانی به معنای تقویت ظرفیتهای طلاب، برای فهم مقدماتی پیام دین، هدف کلی

مناسبی برای این مقطع تحصیلی می‌باشد؟

ضمیمه «ج»

باسمه تعالی

پرسشنامه استادان

استاد ارجمند

سلام علیکم

احتراماً؛ به استحضار می‌رساند که پرسشنامه ضمیمه، مربوط به رساله دکتری در رشته برنامه درسی و با عنوان «بررسی وضعیت موجود برنامه درسی سطح یک و طراحی الگوی مطلوب در حوزه علمیه» می‌باشد.

لطفاً نظر خود را در باره به هر یک از مشخصه‌های ذیل که مربوط به برنامه درسی موجود و مطلوب، می‌باشند بیان نمایند. در برنامه موجود، چنانچه هر یک از مشخصه‌های ذکر شده، اصلاً وجود ندارد، گزینه صفر و چنانچه کاملاً وجود دارند، شماره شش را علامت گذاری فرمایید. در وضعیت مطلوب، چنانچه حضور هر یک از مشخصه‌ها را اصلاً ضروری نمی‌دانید، گزینه صفر و چنانچه کاملاً ضروری می‌دانید، شماره شش را انتخاب فرمائید. به همین ترتیب بین این دو عدد. از اینکه پرسشنامه را با دقت تکمیل خواهید فرمود، صمیمانه سپاسگزارم. امید است مشمول عنایات خاصه حضرت ولی عصر [ارواحنا لتراب مقدمه الفداء] باشید.

با احترام مجدد - سید جواد قنذیلی

باسمه تعالی

پرسشنامه طلاب

سلام علیکم

احتراماً؛ به استحضار می‌رساند که پرسشنامه ضمیمه، مربوط به رساله دکتری در رشته برنامه درسی و با عنوان «بررسی وضعیت موجود برنامه درسی سطح یک و طراحی الگوی مطلوب در حوزه غنیه» می‌باشد.

لطفاً نظر خود را در باره به هر یک از مشخصه‌های ذیل که مربوط به برنامه درسی موجود و مطلوب، می‌باشند بیان نمایند. در برنامه موجود، چنانچه هر یک از مشخصه‌های ذکر شده، اصلاً وجود ندارد، گزینه صفر و چنانچه کاملاً وجود دارند، شماره شش را علامت گذاری فرمایید. در وضعیت مطلوب، چنانچه حضور هر یک از مشخصه‌ها را اصلاً ضروری نمی‌دانید، گزینه صفر و چنانچه کاملاً ضروری می‌دانید، شماره شش را انتخاب فرمائید. به همین ترتیب بین این دو عدد. از اینکه پرسشنامه را با دقت تکمیل خواهید فرمود، صمیمانه سپاسگزارم. امید است مشمول عنایات خاصه حضرت ولی عصر [ارواحنا لتراب مقدمه الفداء] باشید.

با احترام مجدد - سید جواد قنذیلی

میزان انطباق با وضع موجود							ویژگیهای برنامه درسی سطح یک در حوزه علمیه با تاکید بر اصول فقه							میزان ضرورت در وضع مطلوب						
بیشترین ← گزینه‌ها ← کمترین							الف: از نظر هدفها							بیشترین ← گزینه‌ها ← کمترین						
۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶								۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶
							۱- هدفهای درسی، منبعث از رشته‌هایی مانند ادبیات، فقه، اصول می‌باشند.													
							۲- ضابطه تدبیر، تحریک و تحلیل، تبیین و مدلل نمودن آموخته‌های خود می‌باشند.													
							۳- هدفهای درسی را متخصصین رشته‌هایی مانند ادبیات، فقه و اصول تعیین می‌کنند.													
							۴- تلاش برنامه‌ریزان معطوف بر اجرای متون درسی به جای‌مانده از گذشته است.													
							۵- طلاب در ارائه اولویتهای آموزشی نقش تعیین‌کننده دارند.													
							۶- مدرسین در ارائه اولویتهای آموزشی نقش تعیین‌کننده دارند.													
							۷- مهارتهای اجتماعی در طلاب تقویت می‌شود.													
							۸- برای تعیین هدفهای درسی، ویژگیهای نوجوانان و جوانان این سطح مورد توجه برنامه‌ریزان می‌باشد.													
							۹- برنامه درسی این سطح، توسط یک تیم متشکل از متخصصین رشته‌هایی مانند ادبیات، فقه، اصول روانشناس تربیتی، برنامه‌ریز درسی و جامعه‌شناس، صورت می‌پذیرد.													

ب: از نظر محتوا							۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶
						۱۰- محتوای هر یک از دروس ادبیات، فقه، اصول و... دراین سطح، بخشی از ساختار رشته‌های یاد شده است؛ که ادامه آنها در مقاطع بعدی تدریس خواهند شد.							
						۱۱- محتوای دروس، طلاب را با نیازها و انتظارات جامعه، از حورویان آشنا می‌سازد.							
						۱۲- محتوای دروس، طلاب را با شهادت دینی و مضامین و مسایل مبتلا به اجتماعی، آشنا می‌سازند.							
						۱۳- محتوای دروس، طلاب را با رشته‌های علوم اسلامی آشنا می‌نمایند.							
						۱۴- محتوای دروس، طلاب را با سایر رشته‌های علمی مورد نیاز حوزه آشنا می‌نمایند.							
						۱۵- حجم محتوای دروس، متناسب با تقسیم بندیهای زمانی، می‌باشند.							
						۱۶- محتوای دروس، امکان خلاقیت را برای طلاب فراهم می‌نمایند.							
						۱۷- محتوای دروس، شامل نظریه‌های جدید علمی می‌باشند.							
						۱۸- محتوای دروس، شامل کلی‌ترین و جامع‌ترین مفاهیم، مسایل و مضامین می‌باشند.							
						۱۹- مضامین و مسایل متنوع درسی، امکان شناسائی استعدادها و علائق طلاب را فراهم می‌نمایند.							
						۲۰- محتوای دروس، برانگیزاننده بوده و طلاب را تشویق به پیش‌بینی بخشهای بعدی می‌نمایند.							
						۲۱- محتوای دروس، طلاب را با چگونگی تحلیل، طبقه‌بندی و حل شبهات دینی در سطح مقدماتی آشنا می‌نمایند.							

۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶	ج: از نظر سازماندهی محتوا	۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶
							۲۲- محتواها، با عنوانهای مستقل درسی تنظیم می شوند.							
							۲۳- طلاب، موظف به رعایت تقدم و تاخر تعین شده دروس می باشند.							
							۲۴- مدرسین کتب درسی را به صورت پی درپی و بدون جابجائی، تدریس می کنند.							
							۲۵- نظم موجود در کتب درسی، منبعث از ساختار رشته های علمی مربوطه، می باشد.							
							۲۶- مطالعات و مباحثات طلاب، حول مسایل و مضامین مربوط به واقعیات زندگی شکل می گیرند.							
							۲۷- رشته های مختلف (ادبیات، فقه، اصول و...) در جهت حل مسایل و موضوعات واقعی، با یکدیگر ارتباط برقرار می کنند.							
							۲۸- مضامین و موضوعات جامع و کلی، مقدم بر موارد جزئی هستند.							
							۲۹- ارتباط محتوای دروس، به گونه ای است که طلاب قادرند: تجربیات و یادگیریهای گذشته شان را با یادگیریهای حال و آینده، مربوط سازند.							

۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶	د: از نظر روش تدریس	۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶
							۳۰- در تدریس، مدرسین نقش اصلی را ایفا می کنند.							
							۳۱- با توجه به حجم زیاد محتواها، تدریس به روش توضیحی (سخنرانی) انجام می شود.							
							۳۲- آموزش با طرح سؤالات متنوع، حول یک مسئله یا مضمون، مربوط به واقعیتهای محیطی، شروع می شود.							
							۳۳- طلاب با روشهای تحقیق و مطالعه، در رشته های مختلف علوم حوزوی آشنا می شوند.							
							۳۴- فعالیتهای یادگیری طلاب، به صورت مطالعه متون درسی، گزارشهای کتبی و شفاهی، صورت می پذیرد.							
							۳۵- فعالیتهای یادگیری را طلاب با کمک اساتید تنظیم می کنند.							
							۳۶- محیط یادگیری، فضائی فعال، مشارکتی و متنوع بوده و به گونه ای که هر یک از طلاب، به فعالیتهای مورد علاقه خود می پردازند.							
							۳۷- طلاب با روش مسئله یابی، تجزیه و تحلیل و حل شبهات و مضامین دینی آشنا می شوند.							
							۳۸- روشهای تدریس و فعالیتهای یادگیری، به گونه ای است که امکان کمک طلاب به یکدیگر را در یادگیریهایشان فراهم می کند.							
							۳۹- روشهای تدریس به گونه ای است که منجر به فهم محتواها می شوند.							
							۴۰- طلاب نسبت به یادگیریهای خود مسئولیت دارند.							

ه: از نظر ارزشیابی							۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶
						۴۱- ارزشیابی پیشرفت تحصیلی، به صورت امتحانات کتبی و شفاهی انجام می‌شود.							
						۴۲- ارزشیابی از یادگیریهای شناختی طلاب صورت می‌پذیرد.							
						۴۳- علائق و گرایشهای طلاب مورد ارزشیابی قرار می‌گیرند.							
						۴۴- ارزشیابی، میزان فهم طلاب را نسبت به مطالب درسی، مشخص می‌کند.							
						۴۵- ارزشیابی به صورت مشارکتی و توسط طلاب و مدرسین انجام می‌شود.							
						۴۶- ارزشیابی به شکل مستمر صورت می‌پذیرد.							
						۴۷- در ارزشیابی، تلاش بر مشخص کردن میزان وصول به هدفهای پیش‌بینی شده درسی است.							
						۴۸- در ارزشیابی از پیشرفت تحصیلی، فرایند یادگیری هم موردنظر می‌باشد.							
						۴۹- ارزشیابی، شامل بازخورد صادقانه و یاری رساننده به طلاب می‌باشد.							
						۵۰- ارزشیابی، موجب تقویت انگیزه طلاب، برای تداوم یادگیری می‌شود.							
						۵۱- ارزشیابی از جنبه‌های اخلاقی طلاب صورت می‌پذیرد.							

در پایان، ضمن تشکر و قدردانی از حضرتعالی، لطفاً به دو سؤال زیر پاسخ دهید. اگر توضیحاتی را لازم میدانید، بیان فرمایید. در عین حال گزینه مورد نظر را نیز در این دو سؤال برای وضع موجود و مطلوب انتخاب نمایید.

- ۱- آیا طهارت نفسانی، هدف کلی مناسبی برای این مقطع تحصیلی می باشد؟
- ۲- آیا اعتلای انسانی به معنای تقویت ظرفیتهای طلاب، برای فهم مقدماتی پیام دین، هدف کلی مناسبی برای این مقطع تحصیلی می باشد؟

Abstract

The seminaries as the educational organization for the students of theology play an important role in Islamic community and religious governments. The Presence of scholars of Islamic sciences in various social, political and cultural areas of life and the necessity for revising the relation existing in the aforementioned fields as well as adapting the decisions made in the above-stated cases with the Islamic bases Confirm the importance of such educational organization .

According to religious scholars, nowadays, this educational organization does not enjoys enough dynamism to meet the individual and social expectation and basic requirements of religious governments. The opinions indicate that such a situation is the result of the structure of educational system of seminaries such as the curriculum and text books. The findings of the Present research show the dominance of subject – oriented approach and the neglect of the social and Psychological factors. Active and dynamic methods of curriculum, and instructional design in seminaries including the educational level I Courses Curriculum account for such Problems.

In light of the abovementioned conditions, the ideal curriculum model for level I has been delineated in this thesis in order to improve the quality and efficiency of the course. This model is based on the theoretical ideas : Curriculum design models ,Curriculum based on understanding , theory of Elaboration Integration Curriculum , educational System of Seminaries (educational and instructional objectives , Scientific fields , the educational and instructional traditions , necessities and requirements) as well comments and opinions expressed by the lecturers students of level I about the characteristic of the existing curriculum and ideal curriculum . The Studying resulted in many positive and negative characteristics of any elements of ideal curriculum and consequently design an ideal model for curriculum of level I . In general this model has been captured in a three dimensions and a spiral diagram , and in operational stage (concerning osule Feghh) in elaboration form.

Finally, with regard to the findings of the this research , several practical and research recommendations have been offered .

Key words: Level I curriculum, ideal model, osule Feghh, Mashhad Seminary.

***Evaluation and Critical study of Curriculum in Seminary (Level one)
and Designing a Suitable model Laying emphasis on osule
Feghh(Case study in Mashhad Seminary***

Thesis

***Submitted in partial Fulfillment of the requirement for the Degree of
Doctor of philosophy (ph.D) in Curriculum Development***

***Deparment of Education
School of Humanities
Tarbiat Modarres University***

By:

Sayyed Javad Ghandili

Supervisor :

Dr. Mahmoud Mehrmohammadi

Advisors:

***Dr. Hashem Fardanesh and Hojjatoleslam . Dr
Mohammad Hadi Abdekhodai***

May 2006